

Informasjon til deg som er verneombud

Er du valgt til verneombud?

Da gjør du en viktig jobb for arbeidskollegaer og arbeidsgiveren din.

Som verneombud er du ikke ansvarlig for arbeidsmiljøet – det ansvaret påligger arbeidsgiver, men du skal se til at arbeidet ikke utsetter deg og dine kollegaer for fare eller helsebelastninger. Verneombudet skal påse at arbeidet som du og dine arbeidskollegaer utfører ikke fører til helseskader eller farlige arbeids-situasjoner. Verneombudet er talsperson for arbeidstakerne i alt som påvirker det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet. Verneombudet skal delta i planlegging av arbeidet med målsetning om å fjerne risikoforhold før arbeidet starter. Husk kravet om nødvendig opplæring for å utføre vervet.

Arbeidsgiverrepresentanter, som HMS-ansvarlig eller HMS-leder kan ikke erstatte eller overstyre verneombudet, men de kan og skal være en god støttespiller i vernearbeidet.

Plikt til å velge verneombud

Alle virksomheter med ansatte skal i utgangspunktet ha verneombud. Verneombudet skal velges av og blant de ansatte. Dersom det er flere verneombud i en virksomhet, skal det også velges et hovedverneombud. Verneombudet skal kunne bruke nødvendig tid til å ivareta vervet uten å bli trukket i lønn.

Hvert verneområde skal være klart avgrenset geografisk, og må ikke være større enn at verneombudet kan ha full oversikt. Som hovedregel skal det være verneombud på hvert skift eller på hver avdeling.

Verneombudets oppgaver

Verneombudets oppgaver finner du i Arbeidsmiljøloven. Her kan du blant annet lese at verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i arbeidsmiljø saker, som å delta på vernerunder, risikovurderinger m.m. Videre sier Arbeidsmiljøloven at verneombudet særlig skal påse at: maskiner, tekniske innretninger, kjemiske stoffer og arbeidsprosesser ikke utsetter arbeidstakere for fare. Dersom du som verneombud blir kjent med fare, skal du straks varsle ledelsen og dine kollegaer. Husk å inkludere innleide arbeidstakere i vernearbeidet.

Alle ansatte skal vite hvem som er verneombud.

Krev opplæring så tidlig som mulig

Som verneombud må du ha nødvendige kunnskaper om lover, forskrifter og metoder. Verneombudet skal få nødvendig opplæring og arbeidsgiver skal dekke utgifter til kurs. Bygg- og anleggsbransjen er en utsatt bransje med mange risikofaktorer. Det er mulig å melde seg på et bransjekurs i grunnopplæring i arbeidsmiljø, informasjon om dette får du ved å henvende deg til regionalt verneombud. Kurset skal være på minimum 40 timer.

Stans av farlig arbeid

Verneombudet har rett til å stanse arbeid der det er umiddelbar fare for liv og helse. Verneombudet må vurdere om risikoen for skade er tilstede og da videre om arbeidet må stanses. Arbeidsgiver eller arbeidsgivers representant kan ikke oppheve verneombudets stansing. Verneombudet er heller ikke ansvarlig for tap arbeidsgiveren kan få ved stansing av arbeidet.

Eksempler på farlig arbeid som stanses av verneombudet kan være:

- Arbeid i høyden uten sikring
- Arbeid med maskiner uten påbudte verneinnretninger
- Arbeid i område med fare for fallende gjenstander (under kranløft eller under elementmontasje m.m.)
- Arbeid i områder med fare for eksponering av kjemikalier (asbest, kvartsstøv, løsemidler, eksos m.m.)
- Arbeid uten nødvendig verneutstyr
- Arbeid der det er fare for velt eller kollisjon mellom tunge maskiner og mennesker
- Arbeid som medfører risiko uten at arbeidstakere har nødvendig opplæring
- Arbeid i dype grøfter uten sikring

Ta kontakt med Arbeidstilsynet eller regionalt verneombud i ditt område dersom du har spørsmål angående en eventuell stans.

Hvordan stanse farlig arbeid?

- Varsle og sikre arbeidstakere i det farlige området
- Varsle arbeidsgiver om stans og grunnen til den så raskt som mulig
- Registrer et avvik, et skriftlig notat om det farlige forholdet, gjerne med bilder
- Bli enig med arbeidsgiver og kollegaer om hvilke tiltak som må gjøres før arbeidet kan gjenopptas
- Dersom stansen ikke respekteres, ta kontakt med Arbeidstilsynet

Alle arbeidsplasser er forskjellige og har ulik risiko.

Tenk igjennom: hva er farlig her og hvordan kan vi unngå farlige situasjoner?

Arbeidsgiverens plikter

Arbeidsgiver har ansvaret for at arbeidsmiljøet i virksomheten er fullt forsvarlig. Dette forutsetter at arbeidsgiver og arbeidstakere samarbeider. Videre skal arbeidsgiver legge til rette for at det blir valgt verneombud i virksomheten og sørge for nødvendig opplæring, slik at verneombudet kan utføre vervet på en forsvarlig måte. Hvem som er verneombud skal framgå av oppslag på arbeidsplassen. Arbeidsgiver skal inkludere verneombud ved utarbeiding av risiko-vurderinger og arbeidsinstrukser. Dokumenter skal være skriftlige og gjøres kjent for arbeidstakerne.

Godt samarbeid gir godt arbeidsmiljø!

Organisering

Ordnningen med regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen ble innført i 1981 og er et trepartssamarbeid mellom Arbeidstilsynet, arbeidsgiverorganisasjonene Byggenæringens Landsforening og Maskinentreprenørenes Forbund, og arbeidstakerorganisasjonene Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund. Ordningen finansieres av en årlig avgift som innbetales av bedriftene i bygge- og anleggsbransjen. De regionale verneombudene for anleggsbransjen oppnevnes av Norsk Arbeidsmandsforbund og de regionale verneombudene for byggebransjen oppnevnes av Fellesforbundet.

Sekretariatet

Sekretariatet administrerer blant annet innbetalingen av avgiften. De svarer på spørsmål om avgiftsberegning og avgiftsplikt.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**
Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Besøksadresse: Stenersgata 1E, Oslo
Nettside: rvofond.no
Telefon: 815 58 070
E-post: BAfondet@arbeidstilsynet.no
Org.nr: 975 945 065